

ΕΝΟΤΗΤΑ 5

Β1.ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

γήινος: αυτός που σχετίζεται με τη γη , αυτός που αποτελείται από χρώμα και φθείρεται εύκολα **ΣΥΝ :** υλικός , φθαρτός (πρόταση :η επαφή με το θεό αποδεσμεύει τον άνθρωπο από τα γήινα δεσμά του)

γεώδης(γαιώδης)=αυτός που έχει το χρώμα και τη σύσταση της γης, **ΣΥΝ:**χωματώδης
γηγενής=ντόπιος, ιθαγενής , αυτόχθων **ΑΝΤ:**έποικος , ξένος

γεωπόνος:επιστήμονας που αχολείται με τον προγραμματισμό της ανάπτυξης και της βελτίωσης της γεωργικής παραγωγής.

γεωγράφος:επιστήμονας που ασχολείται με την έρευνα , περιγραφή και μελέτη της γης

επίγειος=αυτός που βρίσκεται πάνω στη γη ,αυτός που σχετίζεται με τα επίγεια αγαθά **ΣΥΝ:** ο γήινος , ο κοσμικός **ΑΝΤ:**ουράνιος

έγγειος=εγχώριος, ντόπιος , εντός της χώρας (π.χ. έγγειος ιδιοκτησία=κτηματική περιουσία)

μεσόγειος=αυτός που βρίσκεται στο εσωτερικό της χώρας ,που βρίσκεται μακριά από τη θάλασσα , **ΣΥΝ:** ο χειρσαίος, ο ηπειρωτικός **ΑΝΤ:**παράλιος,παράκτιος , παραθαλάσσιος(το καλοκαίρι μένει στο μεσόγειο Άστρος , ενώ το καλοκαίρι στο παράλιο)

υπόγειος= που βρίσκεται κάτω από την επιφάνεια της γης **ΑΝΤ:** ανώγειος , υπέργειος

γεώτρηση= διάνοιξη τρύπας στο έδαφος με ειδικά μηχανήματα , τα γεωτρύπανα για θεμελίωση , άντληση νερού, εξόρυξη.

γεωδυναμική=κλάδος της γεωλογίας που εξετάζει τις μεταβολές στη διαμόρφωση του γήινου φλοιού

γεωπολιτικός=αυτός που σχετίζεται με τη μελέτη των σχέσεων ανάμεσα στις γεωγραφικές συνθήκες και την πολιτική των κρατών (Η χώρα μας είναι υπολογίσιμη δύναμη λόγω της γεωπολιτικής της θέσης.)

περίγειο=το κοντινότερο στη γη σημείο τροχιάς ενός ουράνιου σώματος **ΑΝΤ:**απόγειο

απόγειο=η μέγιστη απόσταση ενός ουράνιου σώματος από τη γη , το ύψιστο σημείο ακμής , το αποκορύφωμα **ΣΥΝ:**ζενίθ

ισόγειος :αυτός που βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με τη γη

υπεργειος= που βρίσκεται πάνω από την επιφάνεια της γης

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Ποιο είναι το αντώνυμο των λέξεων α) προσγειώνω β) περίγειο. Να γράψετε στα νέα ελληνικά μια πρόταση για το καθένα αντώνυμο.

2. Με τη βοήθεια του λεξικού να βρείτε τέσσερα ακόμη ομόρριζα της λέξης ή γη

3. Να συμπληρώσετε τα κενά με την κατάλληλη λέξη που βρίσκεται στην παρένθεση

- Έχω πάνω στο γραφείο τηνσφαίρα.
- Μεταξύ του υπογείου και του α' ορόφου υπάρχει το
- Οιρώτησαν τονα τους πει τι είδους φυτοφάρμακα έπρεπε να χρησιμοποιήσουν .
- Έφτασε στο της δόξας του.
- Το διαμέρισμά του είναι σκοτεινό , αφού είναι
- Ο γείτονας ποτίζει με νερό που έβγαλε με
- Ο Πέτρος έχει σπουδάσει
- Το οικόπεδο θεωρείταιιδιοκτησία
- Το χωριό του είναι έναςπαράδεισος
- Αυτό είναι τοτης Σελήνης.

(ισόγειο , υπόγειο , περίγειο , υδρόγειος , επίγειος , γεώτρηση , γεωργός , απόγειο , έγγειος , γεωλόγος, γεωπόνος)

B2.ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ(Β' ΜΕΡΟΣ)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1.Να κατατάξετε τα παρακάτω ουσιαστικά στην κατηγορία που ανήκουν

πολίτης , Ρόδιος , Ασκληπιάδης , λυκιδεύς , τοξότης , τεχνίτης , Σικελιώτης , Λεοντιδεύς,
Λαερτιάδης , λαγιδεύς , στρατιώτης

2.Να συμπληρώσετε τον πίνακα με τα παράγωγα ουσιαστικά που ζητούνται προσθέτοντας τις κατάλληλες παραγωγικές καταλήξεις

Ήρακλῆς →πατρωνυμικό→.....

δήμος → παρώνυμο →.....

λύκος→γονεωνυμικό→.....

Μέγαρα→εθνικό→.....

Αἴγινα→ εθνικό →.....

Πέλοψ→ πατρωνυμικό→.....

θίασος→ παρώνυμο →.....

στρατιά→ παρώνυμο →.....

οἶκος→ παρώνυμο →.....

ἀετός→ γονεωνυμικό→.....

Κῶς→ εθνικό→.....

Ἐρέτρια→ εθνικό→.....

Ἀθήνα→ εθνικό→.....

ἠπειρος→ παρώνυμο →.....

Γ.ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1.Να κλιθούν τα ουσιαστικά : ὁ γεωργός , ἡ πρόσοδος , τό γήπεδον (επανάληψη)

2.Να μεταφερθεῖ ἡ παρακάτω πρόταση σε ὅλα τα πρόσωπα ενικού και πληθυντικού , κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές

Ἐγώ εἰμί φρουρός

.....
.....
.....
.....
.....

3.Να κλίνετε τα παρακάτω ρήματα α) στην οριστική ενεστώτα και μέλλοντα ενεργητικής φωνῆς και β) στην οριστική ενεστώτα και μέλλοντα μέσης φωνῆς.

ἰκετεύω , πείθω , τρέπω , πράττω , ῥίπτω

4.Να μεταφερθούν τα ρήματα των παρακάτω προτάσεων στο Μέλλοντα

- Ἐγώ λύω τήν ἄσκησιν.....
- Σύ γράφεις τήν ἐπιστολήν.....
- Οὗτος κόπτει τήν θύραν.....
- Ἡμεῖς βλάπτομεν τήν πόλιν.....
- Ὑμεῖς φυλάττετε ἡμᾶς.....
- Οὗτοι διώκουσιν τοὺς ἐχθρούς.....
- Ὑμεῖς πείθεσθε τοῖς νόμοις.....
- Αἱ ὑδρίαὶ φυλάττονται εἰς τό τῆς Ἀθηνᾶς οἶκημα.....
- Οἱ Φελλόποδες ἀποτρέπονται τῆς ὁδοῦ.....

5. Να μετατρέψετε τους ακόλουθους τύπους της οριστικής ενεστώτα στους αντίστοιχους του

Μέλλοντα

- τοξεύομεν.....
 τρέπεις.....
 βλάπτει.....
 ἄγομαι.....
 ἄρχονται.....
 ἰδρύνεσθε.....

ΤΙ ΜΑΘΑΜΕ ΣΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΥΤΗ:

- λέξεις παράγωγες και σύνθετες της λέξης ἡ γῆ
- παραγωγή ουσιαστικών από ουσιαστικά
- Οριστική Ενεστώτα του ρήματος εἰμί
- Οριστική Ενεστώτα και Μέλλοντα βαρύτονων ρημάτων ενεργητικής φωνῆς και μέσης φωνῆς (φωνηεντόληκτων και αφωνόληκτων)

Ενεργητική φωνή

Ενεστώτας	Μέλλοντας
Οριστική	
λύ-ω	λύ-σ-ω
λύ-εις	λύ-σ-εις
λύ-ει	λύ-σ-ει
λύ-ομεν	λύ-σ-ομεν
λύ-ετε	λύ-σ-ετε
λύ-ουσιν	λύ-σ-ουσιν

Μέση φωνή

Ενεστώτας	Μέλλοντας
Οριστική	
λύ-ομαι	λύ-σ-ομαι
λύ-ει(η)	λύ-σ-ει(η)
λύ-εται	λύ-σ-εται
λυ-όμεθα	λυ-σ-όμεθα
λύ-εσθε	λύ-σ-εσθε
λύ-ονται	λύ-σ-ονται

Προσοχή στις αλλαγές στο χρονικό χρακτήρα του Μέλλοντα

- Ουρανικόληκτα (κ,γ,χ,πτ) → -ξω π.χ. πλέκω → πλέξω // -ξομαι π.χ. πλέκομαι → πλέξομαι
 Χειλικόληκτα (π,β,φ,πτ) → -ψω π.χ. γράφω → γράψω // -ψομαι π.χ. γράφομαι → γράψομαι
 Οδοντικόληκτα (τ,δ,θ,ζ) → -σω π.χ. πείθω → πείσω // -σομαι π.χ. πείθομαι → πείσομαι